

Hướng dẫn thực hành phóng sinh đúng Chính pháp trong mùa Vu Lan

ISSN: 2734-9195 10:32 18/08/2026

Ban Thường trực Hội đồng Trị sự Giáo hội Phật giáo Việt Nam đề nghị Ban Trị sự GHPGVN các tỉnh, thành phố, các cơ sở tự viện, Chư tôn đức tăng, ni và Phật tử nghiêm túc thực hiện việc phóng sinh đúng Chính pháp, bảo vệ môi trường và đa dạng sinh học trong mùa Vu Lan – Báo hiếu, Rằm tháng Bảy năm Bính Ngọ 2026.

Ngày 18/8/2026, Ban Thường trực Hội đồng Trị sự GHPGVN ban hành Công văn số 285/HĐTS-VP1 về việc thực hành phóng sinh đúng Chính pháp, bảo vệ môi trường và đa dạng sinh học trong mùa Vu Lan – Báo hiếu, Rằm tháng Bảy năm Bính Ngọ 2026.

Công văn nêu rõ, mùa Vu Lan – Báo hiếu, Rằm tháng Bảy Âm lịch hằng năm là dịp để tăng, ni, Phật tử và đồng bào hướng về công ơn sinh thành dưỡng dục, tưởng nhớ tổ tiên, tri ân Anh hùng Liệt sĩ, thực hành hiếu hạnh, làm các việc thiện lành, hồi hướng công đức đến cha mẹ hiện tiền, cứu huyển thất tổ và hết thảy chúng sinh.

Trong truyền thống Phật giáo, phóng sinh là một pháp thực hành thể hiện tinh thần từ bi, tôn trọng và bảo hộ sự sống, gắn liền với giới không sát sinh.

Ý nghĩa chân chính của phóng sinh là cứu giúp những chúng sinh đang gặp nguy hiểm, đứng trước nguy cơ bị sát hại, tạo điều kiện để chúng tiếp tục sống trong môi trường tự nhiên phù hợp.

Việc phóng sinh cần được thực hành với tâm từ bi đi đôi với trí tuệ, không chạy theo hình thức, số lượng hoặc quan niệm cầu xin, giải hạn.

Từ thực tế tại một số nơi, một số chùa, cơ sở tự viện, Phật tử và du khách hành hương có nhu cầu phóng sinh vào các ngày lễ lớn, đặc biệt trong mùa Vu Lan, Rằm tháng Bảy, đã phát sinh tình trạng đặt mua trước với số lượng lớn các loài chim, cá, rùa và động vật khác. Việc này có thể vô tình tạo ra nhu cầu thị trường, thúc đẩy hoạt động săn bắt, đánh bắt, vận chuyển, buôn bán và giam

giữ động vật; thậm chí có trường hợp động vật sau khi được thả tiếp tục bị bắt lại để bán. Bên cạnh đó, việc thả các loài không phù hợp với môi trường tiếp nhận, các loài cá, rùa ngoại lai hoặc loài thủy sinh có nguy cơ gây hại có thể ảnh hưởng đến hệ sinh thái, đa dạng sinh học và môi trường tự nhiên.

Trên cơ sở đó, Ban Thường trực Hội đồng Trị sự đề nghị thực hiện các nội dung sau:

1. Thực hành phóng sinh trên nền tảng từ bi và trí tuệ

Chư Tôn đức Tăng Ni tăng cường giảng giải để Phật tử hiểu đúng ý nghĩa của phóng sinh. Phóng sinh trước hết là cứu mạng, bảo hộ sự sống, không phải nghi lễ bắt buộc và không được biến thành hoạt động mang tính hình thức, phong trào hoặc phương tiện cầu tài, cầu lộc.

Khuyến khích thực hành phóng sinh tùy duyên: khi gặp chúng sinh đang bị đe dọa tính mạng, bị mắc nạn hoặc có điều kiện cứu giúp thì phát tâm cứu hộ và đưa chúng trở lại môi trường sống phù hợp.

2. Không đặt mua động vật để phục vụ nhu cầu phóng sinh

Các cơ sở tự viện, Tăng Ni và Phật tử không tổ chức đặt hàng, thu gom hoặc đặt mua trước với số lượng lớn chim, động vật quý hiếm, các loài thủy sinh gây nguy hại và các loài động vật khác để làm vật phóng sinh, nhất là vào các dịp lễ, Rằm, mừng Một và mùa Vu Lan – Báo hiếu.

Không để nhu cầu làm việc thiện của người Phật tử trở thành nguyên nhân phát sinh hoặc gia tăng việc săn bắt, đánh bắt, nhốt giữ và buôn bán sinh vật để cung cấp cho hoạt động phóng sinh.

3. Tuyệt đối không sử dụng động vật hoang dã, nguy cấp, quý, hiếm làm vật phóng sinh

Không mua bán, tiếp nhận, vận chuyển hoặc sử dụng chim hoang dã, động vật hoang dã, các loài động vật nguy cấp, quý, hiếm và các loài thuộc diện được pháp luật bảo vệ để tổ chức phóng sinh.

Khi phát hiện động vật hoang dã, động vật nguy cấp, quý, hiếm bị săn bắt, nuôi nhốt, vận chuyển hoặc buôn bán trái pháp luật, cần thông báo và phối hợp với cơ quan chức năng, cơ quan kiểm lâm hoặc đơn vị cứu hộ động vật có thẩm quyền để xử lý, cứu hộ và tái thả theo đúng quy định và yêu cầu chuyên môn.

4. Không phóng sinh các loài thủy sinh có nguy cơ gây hại cho môi trường và hệ sinh thái

Không mua, thả các loài ngoại lai xâm hại, loài ngoại lai có nguy cơ xâm hại và các loài thủy sinh có khả năng gây mất cân bằng sinh thái, cạnh tranh hoặc gây hại cho các loài bản địa.

Đặc biệt, không vì thuận tiện, giá rẻ hoặc số lượng lớn mà tùy tiện mua các loài cá, rùa, ốc và sinh vật thủy sinh không xác định rõ loài, nguồn gốc và môi trường sống để thả xuống sông, hồ, ao, đầm.

Việc cứu hộ và tái thả động vật thủy sinh phải căn cứ vào đặc tính sinh học, môi trường sống tự nhiên và hướng dẫn của cơ quan chuyên môn khi cần thiết; tuyệt đối không thực hiện việc phóng sinh nếu có nguy cơ làm chết động vật hoặc gây tác động xấu đến môi trường.

5. Không tổ chức phóng sinh gây ô nhiễm môi trường

Không thả túi nilon, bao bì, hộp xốp, chai lọ, dây buộc, lông, vật dụng chứa động vật hoặc các loại rác thải xuống sông, hồ và môi trường tự nhiên trong quá trình phóng sinh.

Các cơ sở tự viện tổ chức hoạt động phóng sinh phải bảo đảm vệ sinh môi trường, an toàn, trật tự; không tập trung đông người gây ảnh hưởng đến giao thông, sinh hoạt cộng đồng và cảnh quan tại khu vực tổ chức.

6. Chuyển từ “mua vật phóng sinh” sang thực hành bảo hộ sự sống

Hội đồng Trị sự khuyến khích Tăng Ni, Phật tử dành nguồn lực thay vì đặt mua động vật phóng sinh để thực hiện những việc làm thiết thực như: cứu hộ động vật bị nạn; hỗ trợ các trung tâm cứu hộ động vật hoang dã; trồng và bảo vệ cây xanh, rừng và nguồn nước; giảm rác thải nhựa; bảo vệ môi trường sống của các loài; thực hành ăn chay, hạn chế sát sinh và vận động cộng đồng cùng tôn trọng sự sống.

Đây chính là sự mở rộng ý nghĩa của hạnh phóng sinh trong đời sống hiện đại: không chỉ cứu một sinh mạng trong một thời điểm mà còn góp phần bảo vệ môi trường sống để muôn loài được an ổn lâu dài.

7. Trách nhiệm của các cơ sở tự viện và Ban Trị sự các cấp

Chư Tôn đức trụ trì, Ban Quản trị các cơ sở tự viện có trách nhiệm hướng dẫn Phật tử thực hành phóng sinh đúng Chính pháp; không vận động, tổ chức hoặc tiếp tay cho hoạt động mua bán, săn bắt động vật phục vụ phóng sinh.

Ban Trị sự GHPGVN các tỉnh, thành phố phổ biến nội dung chỉ thị này đến các cơ sở tự viện, Tăng Ni và Phật tử tại địa phương; tăng cường tuyên truyền trong

mùa Vu Lan – Báo hiếu năm Bính Ngọ – 2026; chủ động phối hợp với các cơ quan quản lý nhà nước, cơ quan chuyên môn về môi trường, công an, kiểm lâm, thủy sản và bảo tồn thiên nhiên để hướng dẫn những trường hợp cần thiết.

Các Ban, Viện Trung ương, gồm Ban Hoàng pháp, Ban Thông tin Truyền thông, Ban Hướng dẫn Phật tử và các Ban chuyên môn của Giáo hội, đẩy mạnh tuyên truyền, đưa nội dung “Phóng sinh đúng Chính pháp – Từ bi đi cùng trí tuệ – Bảo hộ sự sống, bảo vệ môi trường” vào các chương trình thuyết giảng, khóa tu, sinh hoạt đạo tràng và các phương tiện truyền thông Phật giáo.

Hội đồng Trị sự GHPGVN kêu gọi chư Tôn đức Tăng Ni và đồng bào Phật tử cả nước trong mùa Vu Lan – Báo hiếu, Rằm tháng Bảy năm Bính Ngọ thực hành hạnh từ bi bằng những hành động thiết thực, đúng Chính pháp và phù hợp pháp luật; không vì phóng sinh mà tạo thêm việc bắt giữ, không vì cứu một loài mà làm tổn hại đến những loài khác, không vì hình thức của một nghi lễ mà gây tổn hại đến môi trường sống chung.

Mỗi người con Phật hãy lấy tâm từ bi làm nền tảng, lấy trí tuệ làm phương tiện, lấy việc không sát sinh và bảo hộ sự sống làm sự thực hành thường xuyên. Phóng sinh đúng Chính pháp không nằm ở số lượng sinh vật được mua để thả, mà ở việc giảm bớt sát hại, cứu giúp sinh mạng khi có duyên và xây dựng một đời sống biết tôn trọng, gìn giữ sự sống của con người, muôn loài và thiên nhiên.